

Valtuustoaloitteiden tilanne

LLHall 10.04.2025 § 52
331/00.04.02/2024

Valmistelija Pulkamo Kirsi Lapin liitto

Lapin liiton hallintosäännön 105 §:n mukaan maakuntahallituksen on vuosittain maakuntavaltuuston ensimmäisessä kokouksessa esitettävä maakuntavaltuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja maakuntahallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita maakuntavaltuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Maakuntavaltuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Maakuntahallituksen valmistelussa on neljä valtuustoaloitetta:

Valtuustoaloite EAKR- ja koheesiorahoituksen merkitys Lapille (Maakuntavaltuusto 25.11.2024)

Kehittämisjohtaja Päivi Ekdahl on raportoinut tilanteesta maakuntahallitukselle 10.3.2025 pidetyssä kokouksessa. Seuraavan ohjelmakauden koheesiorahoituksen määrän ja kohdentamisen valmistelu on käynnissä Euroopan komissiossa ja ensimmäisiä asetus- ja rahoitusesitysluonnoksia odotetaan julkaistavaksi heinäkuussa 2025. Kansallisen ohjelmavalmistelu odotetaan käynnistyvän vielä kevään 2025 aikana Työ- ja elinkeinoministeriön toimesta. Jo nyt TEM on pyytänyt Suomen maakunnilta yhteistä esitystä siitä, mitkä kolme painopistettä nostetaan kärkiteemoiksi seuraavan ohjelmakauden valmistelussa. Painopisteiden yhteinen valmistelu tapahtuu maakuntajohtajien toimesta.

Euroopan komissio julkaisi 2.4.2025 väliraportin nykyisen ohjelmakauden toimeenpanosta ja suosituksista tietyiksi muutoksiksi rahoituksen suuntaamisessa sekä näkemyksen seuraavan ohjelmakauden koheesiorahoituksesta.

Lapin liitossa seurataan valmistelua aktiivisesti. Yhdessä Itä- ja Pohjois-Suomen suuralueen maakuntaliittojen kanssa parhaillaan valmistellaan toimintamallia ohjelmavalmisteluun resursoimiseksi sekä toimintastrategian laatimiseksi. Valmisteluprosessi kestää vähintään vuoden 2027 alkuun saakka ja pidempäänkin, mikäli komission oma valmistelu viivästyy.

Valtuustoaloite Lapin maakunnan omasta maakuntalaulusta (Maakuntavaltuusto 25.11.2024)

Aloite on otettu valmisteluun ja se tuodaan asian valmistuttua valtuustolle päätettäväksi.

Valtuustoaloite Metsä-Lapin maanselän erämaa-alueiden yhtenäistämiseksi ja statuksettomien luonnonmetsien suojelemiseksi (Maakuntavaltuusto 25.11.2024)

Lapin liitossa on vuoden 2025 alussa käynnistetty Lapin 1. koko maakunnan kattava Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakunta 2050. Tavoitteena on laatia vaihemaakuntakaava vuosien 2025–2027 aikana. Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on päivittää geopoliittisen tilanteen vuoksi voimassa olevia maakuntakaavoja ja vastata maankäytön suunnittelun osalta toimintaympäristön muutoksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta.

Toinen vaihemaakuntakaava sisältää muun muassa matkailun aluerakenteen, energian sekä ekologiset yhteydet. Kolmas vaihemaakuntakaava sisältää muut aluerakenteet

osat, joita ei ole osoitettu edellisissä vaihemaakuntakaavoissa, kuten asumisen ja virkistyksen aluevaraukset.

Aluesuunnittelun resurssit on sidottu vaihemaakuntakaavan edistämiseksi tavoitellussa aikataulussa, eikä nyt mahdollista käynnistää valtuustoaloitteessa esitettyjä selvityksiä ja toimenpiteitä uusien suojelualueiden perustamiseksi.

Metsähallituksessa on menossa Vanhojen ja luonnontilaisten metsien inventointi 2024–2026. Metsähallitus inventoi kriteerit mahdollisesti täyttävät valtion metsät. Valtion mailla tämä tehdään läpinäkyvästi käytettävissä olevan tiedon pohjalta. Metsähallitus aloitti inventoinnit kesällä 2024. Maastoinventoinnit pohjautuivat valtioneuvoston periaatepäätökseen, jossa määritellään kansalliset vanhojen metsien kriteerit ja linjataan luonnontilaisen metsän määritelmästä Suomessa. Inventointien tulosten pohjalta Metsähallituksen hallitus tekee valtioneuvostolle esityksen luonnonsuojelulla tiukasti suojeltavista alueista ja niiden siirtämisestä luonnonsuojelukäytössä olevaan, ei tuottovaateen alaiseen omaisuuteen. <https://www.metsa.fi/projekti/vanhojen-ja-luonnontilaisten-metsien-inventointi-2024-2025/>

Tulevissa koko maakunnan kattavissa vaihemaakuntakaavassa voidaan huomioida mm. Metsähallituksen inventointien tuloksia.

Valtuustoaloite Lapin maakunnallisen nuorisovaltuuston perustamisesta (Maakuntavaltuusto 11.12.2023)

Lapin liiton valtuuston vihreiden valtuustoryhmä on 11.12.2023 jättänyt Lapin liitolle valtuustoaloitteen Lapin maakunnallisen nuorisovaltuuston perustamisesta. Asian valmistelussa on selvitetty mahdollisuutta yhteistyöhön Lapin hyvinvointialueen ja maakuntaliiton välillä. Valmistelussa on nyt edetty siihen, että Lapin liiton hallintosääntöön esitetään muutoksia koskien nuorisovaltuuston perustamista ja sitä koskeva asia viedään päätettäväksi Lapin liiton hallitukselle ja valtuustolle.

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Takkula Hannu Lapin liitto

Päätösesitys Maakuntahallitus

- merkitsee aloitteiden tilanteen tiedoksi ja päättää viedä ne edelleen tiedoksi maakuntavaltuustolle.
- esittää valtuustolle, että se toteaa aloitteiden käsittelyn loppuneeksi Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloitteen Metsä-Lapin maanselän erämaa-alueiden yhtenäistämiseksi ja statuksettomien luonnonmetsien suojelemiseksi (Maakuntavaltuusto 25.11.2024) osalta.

Päätös Maakuntahallitus hyväksyi päätösesityksen yksimielisesti.